

Täysistunto

Tiistai 12.11.2019 klo 14.01—20.37

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain 4 ja 8 §:n, valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain 8 a §:n ja valtion vientitakuista annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 79/2019 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 45 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta ennalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

16.06 **Elinkeinoministeri Katri Kulmuni** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Suomen valtion ja sen kansalaisten hyvinvointi on tietenkin pitkälti sidoksissa siihen, miten kotimaisen tuotannon ja kulutuksen ohella maailmankauppa ja Suomen vienti kehittyvät. Tässä yhteydessä vienninrahoitusvaltuuksien korotus ei ole ainoastaan panostusta vienninrahoitukseen, vaan valtuuskorotuksilla tavoitellaan myös myönteistä työllisyyskehitystä Suomessa ja luodaan positiivista uskoa yrittämiseen ja investoimiseen tässä maassa. Valtuuksien korotuksella pyritään osaltaan edistämään myös investointeja, ja on huomattava, että vientitakuulain nojalla Finnvera Oyj voi myös edistää kotimaassa tapahtuvia vientiä edistäviä investointeja. Tästä eräs aikaisempi esimerkki on Äänekosken biojalostamolaitos. Vienninrahoitusvaltuuksien korotuksesta hyötyvät viejien lisäksi tietenkin laajat alihankkijaverkostot, minkä vuoksi taloudelliset hyödyt jakautuvat varsin laajasti yhteiskunnassa. Myös Suomen valtio hyötyy tästä panostuksesta taloudellisesti muun muassa verotulojen ja työllisyysvaikutuksen muodossa.

Maailmankaupassa on tällä hetkellä epävarmuustekijöitä, ja niihin tietenkään tämä maa ei yksistään pysty vaikuttamaan. Vienninrahoitusvaltuuksien korottamisella kuitenkin luodaan työvälineitä hallita tätä epävarmuutta ja luodaan vientiyrityksille mahdollisuuksia saada vienninrahoitusta kilpailukykyisin ehdoin. Kysymys on suoraan vientiyritysten kilpailukykyjen turvaamisesta rahoituselementtien osalta, kun pankkien vakavaraisuusvaatimukset, pääomamarkkinoiden kehitys ja muut muutokset ovat siirtäneet pääomavaltaisten vientikauppojen rahoitusta yhä enenevässä määrin erityisluottolaitosten vastuulle.

Hallitusohjelman tavoitteiden mukaan Finnvera Oyj:n valtuuksien riittävyys varmistetaan ottaen huomioon riskinhallinnan tarpeet, ja nyt ollaankin toteuttamassa tätä kohtaa ja tavoitellaan samalla tietenkin hyviä työllisyys- ja talouskehityksiä. Marraskuun alussa valtioneuvosto antoi eduskunnalle tämän lakiesityksen, jota nyt käsitellään, ja tällä varaudu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2019 vp

taan siis suomalaisten yritysten vientikauppojen OECD-ehtoisen ja kilpailukykyisen rahoituksen riittävyyden turvaamiseen.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kolmea lakia: lakia julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta, valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia sekä lakia valtion vientitakuista. Suomen Vientiluotto Oy:n vienti- ja alusluottojen enimmäisvaltuutta sekä korontasausvaltuutta ehdotetaan korotettavaksi kumpaakin nykyisestä 22 miljardista eurosta 33 miljardiin. Valtion vientitakuista annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Finnveran myöntämien vientitakuiden ja niihin liittyvien suojautumisjärjestelyjen yhteenlaskettu enimmäisvastuu nostettaisiin 27 miljardista 38 miljardiin euroon. Lisäksi valtion erityisrahoitusyhtiöstä annettua lakia esitetään muutettavaksi siten, että Finnveran valtion takaamien lainojen takaisin maksamatta olevien pääomien ja lainaohjelmien enimmäismäärää korotetaan 15 miljardista 20 miljardiin.

Vienninrahoitusvaltuuksien korottaminen lainsäädäntötoimella ei lisää valtion vastuita sellaisenaan. Vastuut kasvavat vasta siinä vaiheessa, jos ja kun toivottavasti valtuuksien perusteella myönnetään vienninrahoitusta tulevaisuudessa. Valtuuksien korotuksia voidaan pitää monilla mittareilla mitattuna sinänsä merkittävänä, mutta niistä ei arvioida aiheutuvan välittömiä menovaikutuksia valtiontalouteen. Vientitakuiden enimmäismäärän korottaminen 11 miljardilla eurolla lisää tulevaisuudessa vienninrahoitukseen liittyvää kokonaisriskiä. Nyt voimassa olevia ja vastaisuudessa syntyviä riskejä kuitenkin arvioidaan ja seurataan säännöllisesti ja riskeiltä pyritään suojautumaan monella eri tavalla usean eri tahon toimesta. Lähtökohta on, että Finnveran vienninrahoitustoimintaa toteutetaan hyvin ammattimaisesti ja korkealla tasolla, ja jos yksittäistapauksessa vientitakuukorvausvelollisuus realisoituisi, korvaukset maksettaisiin ensisijaisesti korvauksen maksuvuoden takuumaksutuloista ja sen jälkeen käytetään Finnveran vientitakuu- ja erityistakaustoinnan rahaston ja Valtiontakuurahaston varoja. Näiden varojen arvioidaan kattavan takuukantaan sisältyvät luottoriskit. Veronmaksajien tukeen ei ole tarvinnut turvautua, eikä tähän oleteta olevan tarvetta vastaisuudessakaan.

Arvoisat kansanedustajat! Esitykset kertovat siitä, että maailmankaupan epävarmojen kehitysnäkymien ohella on myös valoisia näkymiä vientivetoisesta kehityksestä, ja olemme perustellusti iloisia näistä myönteisistä näkymistä. Vienninrahoitusvaltuudet merkitsevät ensi sijassa perusteltuja odotuksia paremmasta vienti- ja talouskehityksestä tässä maassa ja myös sitä, että odotukset hyvälle työllisyyskehitykselle ovat olemassa.

16.11 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Nyt on tilaisuus kysyä ministeriltä, millä lailla nyt tämän hallituksen näkökulmasta näette sen, palvelevatko nämä vientitakuut nyt paremmin kuin aiempina vuosina esimerkiksi sitä, että meillä pk-sektori ja siellä toimivat yritykset voivat paremmin saada vientitakuurahoja. Onko meillä yrityskokoon liittyviä kriteereitä, niin että me voimme mahdollisesti vaikkapa yhdistellä eri yritysten komponenttien vientiä yhdessä?

Kun me keskustelemme tästä, niin me yleensä puhumme isoista risteilijöistä ja laivatieluksista. Se on varmasti selvää, että tässä maassa ei juurikaan rakennettaisi loistoristeilijöitä, jollei meillä olisi tätä järjestelmää, jolla me voimme saada tänne laivanrakennustoimintaa siinä mittakaavassa kuin nyt on ollut. Toivottavasti tämä hyvä jatkumo edelleen kehittyy ja suomalainen laivanrakennus, joka on osoittanut jälleen voimansa, nousee sieltä ilta-auringonlaskun alalta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 62/2019 vp

Tätä keskustelua voitaisiin enemmänkin siirtää vielä sinne, kuinka meidän välineistömme riittää pk-sektorin vientiyritysten vientitakauksiin. Jos vain ministerillä tähän on jotakin tietoa ja valaistusta kansanedustajille, niin mielelläni sen kuulen.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Nyt ei enempää puheenvuoropyyntöjä ole kuin ministeri Kulmuni.

16.13 Elinkeinoministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykosken kysymys on varsin tärkeä, kun ajattelee meidän monimuotoista yrityskantaamme. Kyllä jo itse asiassa hallitusneuvotteluissa kiinnitettiin siihen huomiota, että onhan meillä esimerkiksi Business Finlandille tarjotut työkalut ja myös rahoitus senkaltaista, että siellä pystytään ohjaamaan yrityksiä kansainväliseen kasvuun, vientiin. Tähän liittyen työ- ja elinkeinoministeriössä on valmisteilla viennin ja kansainvälistymisen ohjelma ja sitä ennen tässä vuodenvaihteessa tulee valmistumaan myös yrittäjyysstrategia, ja ne ovat mitä suurimmassa määrin kytköksissä toisiinsa.

Mitä tulee tähän esitykseen, niin aivan kuten edustaja totesi, tietenkin tällä pyritään pitämään tässä maassa ja myös saamaan lisää suuria telakkainvestointeja, laivatilainvestointeja, ja koska se markkina on varsin kovasti kilpailtu, niin jos Suomi haluaa olla siellä mukana, meillä täytyy olla myös instrumentit sellaisia. Vastaus kysymykseen on siis kyllä, eli kasvuhaluisuutta on niin pienille yrityksille mutta sitten myös isoille laivatilauksille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.